

KONINKLIJKE ONDERSCHIEDING VOOR DIABETISCHE-VOETZORG EERVOL VOETENWERK

J. Rosier*

De prestaties van wondconsulent Erik Manning en vaatchirurg Jef van Baal uit het Almelose Twenteborgziekenhuis zijn uitzonderlijk. Voor hun gespecialiseerde zorg rond de diabetische voet werden ze begin dit jaar dan ook benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau.

Manning en Van Baal werken al samen sinds 1994. 'De diabetische voet was toen eigenlijk een ondergeschoven kindje,' vertelt Manning. 'De heersende opvatting was dat je te maken had met patiënten die toch niet luisterden en dat het vieze wonden waren waar weinig eer aan te behalen viel.' Nu, tien jaar later, heeft Almelo een internationaal gerespecteerde, multidisciplinaire diabetische-voetpoli. En hebben Manning en Van Baal talloze teen- en voetamputaties kunnen voorkomen mede dankzij hun MaBal-schoen. Vooral vanwege die schoen zijn ze veel geprezen. De MaBal-schoen neemt de druk weg van wonden op de voet. 'Bij een diabetische voet gaat het bijna altijd om drukwonden,' licht Manning toe. 'Ze ontstaan doordat de patiënt de druk niet voelt vanwege neuropathie en een drukplek niet ziet vanwege oogproblemen. Zodra je de druk wegneemt, geneest de wond. Vaatlijden kan het genezingsproces belemmeren maar meestal speelt het geen rol.' De schoen is gemaakt van glasvezel en wordt op maat gemaakt, aangepast aan vervormingen van de voet.

Manning ontwikkelde de schoen op basis van zijn expertise als gipsverbandmeester; hij was al vele jaren vaardig in het aanleggen van materiaal dat de druk op voetwonden wegnam. Eind jaren negentig maakte hij voor het eerst een MaBal-schoen. 'Patiënt kregen toen soms een gipslaars om de wonden dicht te krijgen. Als dat dan was gelukt konden ze niet weer terug in hun gewone schoenen, maar het wachten op orthopedisch schoeisel duurde maanden. Ik heb toen een schoentje ontwikkeld voor die tussentijd en dat bleek heel goed te werken. De

grote winst was dat patiënten mobiel bleven, en opnames werden voorkomen of verkort konden worden.'

Kennisuitwisseling over de diabetische voet is altijd een speerpunt geweest voor Manning en Van Baal. Sinds 1998 organiseren ze elk jaar een symposium over hun specialisme. Ook vooraanstaande specialisten uit het buitenland spreken in Almelo. Na het symposium in 1999 werden Manning en Van Baal gebeld door een wereldberoemde wondkliniek, verbonden aan de universiteit van Cardiff (Wales). Dat contact leidde ertoe dat bewegingswetenschappers daar drukmetingen gingen uitvoeren. De MaBal-schoen bleek zo goed te zijn dat er vanuit Cardiff veel ondersteuning kwam om verder te gaan. Manning: 'Dat we in Cardiff onderzoek konden doen was heel belangrijk. In een perifere ziekenhuis heb je die mogelijkheid niet. Bovendien kon ik me bekwamen in chronische wonden, via een Postgraduate in Woundhealing and Tissue repair.' Ook bezoek aan klinieken in de Verenigde Staten stimuleerde Manning en Van Baal. 'Die schoen bestaat nog nergens ter wereld, zeiden ze ons. Ga er mee verder!' Na intensief en langdurig verder lobbyen, is begin dit jaar is een randomised clinical trial van start gegaan. Een groot, tweejarig onderzoek, mede gefinancierd door de Europese Unie. Als de uitkomst daarvan positief is, kan de behandeling met de MaBal-schoen erkend worden als medische standaard.

Ondanks alle lof voor de MaBal-schoen beschouwt Manning zelf het multidisciplinaire karakter van de poli als het belangrijkste dat is bereikt. Podotherapeut, wondconsu-

lent, vaatchirurg, revalidatiearts, gipsverbandmeester en orthopedisch schoenmaker zijn een dag per week allemaal actief betrokken bij behandelingen. Ook heeft het Twenteborgziekenhuis sinds enkele jaren een klinische unit van tien bedden speciaal voor patiënten met diabetische-voetcomplicaties. 'Onze kracht is dat we laagdrempelig en patiënt-gericht zijn. We weten dat ze graag hier komen. Het mooiste bewijs vind ik dat we voor de koninklijke onderscheiding zijn voorgedragen op initiatief van patiënten.'

* Joop Rosier, journalist

De MaBal-schoen neemt de druk weg van diabetische voetulcera.